

EVROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 17.4.2018
SWD(2018) 115 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

k predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta

**o določitvi pravil za lažjo uporabo finančnih in drugih informacij za namene
preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj ter o
razveljavitvi Sklepa Sveta 2000/642/PNZ**

{COM(2018) 213 final} - {SWD(2018) 114 final}

Povzetek
Ocena učinka glede lažje uporabe finančnih in drugih informacij za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj.
A. Nujnost ukrepanja
Zakaj? V čem je težava?
Kriminalne združbe in teroristi pogosto delujejo v različnih državah članicah, prav tako imajo običajno po vsej EU ali celo zunaj nje tudi svoje premoženje, vključno z bančnimi računi. Lahko se zgodi, da njihove finančne dejavnosti v drugi državi članici pustijo informacijsko sled, ki je lahko ključna za preiskovalce. Pomanjkanje dostopa ali prepozen dostop do finančnih informacij in informacij o bančnih računih ovira odkrivanje finančnih tokov, ki izhajajo iz kriminalne dejavnosti. Premoženjska korist, pridobljena s kaznivim dejanjem, lahko ostane neodkrita ali pa je ni mogoče zamrzniti. Poleg tega se finančnoobveščevalne enote (v nadaljnjem besedilu: FIU) srečujejo z ovirami pri medsebojnem sodelovanju ter pri dostopanju do informacij v zvezi s kazenskim pregonom, ki so potrebne za opravljanje njihovih nalog v okviru 4. direktive o preprečevanju pranja denarja (Direktiva (EU) 2015/849, v nadaljnjem besedilu: 4AMLD).
Kaj naj bi prinesla ta pobuda?
Namen te pobude je okrepiti varnost v državah članicah EU in v vsej EU, in sicer z izboljšanjem dostopa organov in institucij, pristojnih za preprečevanje, preiskovanje in pregon hudih oblik kriminala, do finančnih informacij, vključno z informacijami o bančnih računih, kar bi povečalo njihovo sposobnost za izvajanje finančnih preiskav in analiz ter izboljšalo sodelovanje med njimi. Poleg tega se želi s pobudo povečati sposobnost FIU za izvajanje nalog, ki jim jih nalaga 4AMLD.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?
Z ukrepanjem na ravni EU bi bilo mogoče doseči usklajen pristop, ki bi pristojnim organom in institucijam olajšal dostop do finančnih informacij za namene boja proti hudemu kriminalu ter okrepil sposobnost FIU za boj proti pranju denarja, povezanim predhodnim kaznivim dejanjem in financiranju terorizma. Glede na čezmejno razsežnost teh kaznivih dejanj in posledično potrebo pristojnih organov po hitrejšem dostopu do informacij za izvajanje analiz in preiskav ter uspešnejšem in učinkovitejšem sodelovanju na nacionalni ravni in preko meja je ukrepanje na ravni EU potrebno, da se omogoči nemoteno sodelovanje med organi ter se jim olajša dostop do relevantnih informacij in njihovo izmenjevanje.
B. Rešitve
Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?

Pretehtana je bila **nezakonodajna možnost O** in **13 zakonodajnih možnosti**, ki so bile razdeljene v naslednje skupine:

- **Sklop A: „ZAKAJ“** bi morali imeti pristojni organi dostop do finančnih informacij in možnost njihove izmenjave?
MOŽNOST A.1: le za preprečevanje pranja denarja, povezanih predhodnih kaznivih dejanj in financiranja terorizma ter boj proti njim.
MOŽNOST A.2: le v zvezi s t.i. evropskimi kaznivimi dejanji, določenimi v členu 83(1) PDEU.
MOŽNOST A.3: v zvezi z oblikami kaznivih dejanj, kot so določene v prilogi I uredbe o Europolu.
- **Sklop B: „KAKO“** bi morali javni organi dostopati do finančnih informacij in si jih izmenjavati?
MOŽNOST B.1: pristojnim organom zagotoviti dostop do nacionalnih centraliziranih registrov bančnih računov v skladu z 1) **podmožnostjo B.1.a:** neposreden dostop; ali 2) **podmožnostjo B.1.b:** posreden dostop.
MOŽNOST B.2: pristojnim organom zagotoviti dostop do vseh drugih finančnih informacij v skladu z 1) **podmožnostjo B.2.a:** neposreden dostop; ali 2) **podmožnostjo B.2.b:** prek FIU.
MOŽNOST B.3: zagotoviti ukrepe za izmenjavo informacij med FIU in za dostop FIU do informacij, ki jih imajo pristojni organi, ter njihovo izmenjavo v skladu z 1) **podmožnostjo B.3.a:** neposredno sodelovanje med FIU; ali 2) **podmožnostjo B.3.b:** vzpostavitev osrednje FIU.
- **Sklop C: „KDO“**, za katere javne organe se pogoji uporabljajo?
MOŽNOST C.1: za javne organe, pristojne za preprečevanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj
MOŽNOST C.2: za javne organe iz možnosti C.1 ter poleg tega 1) **podmožnosti C.2.a:** urade za odvzem premoženjske koristi; 2) **podmožnosti C.2.b:** Europol; 3) **podmožnosti C.2.c:** urad OLAF.
Kar zadeva **dostop pristojnih organov do informacij v registrih bančnih računov**, je **prednostna možnost** kombinacija možnosti **A.3, B.1.a, C.2.a** in **C.2.b**.
Kar zadeva **dostop pristojnih organov do dodatnih finančnih informacij**, je **prednostna možnost** kombinacija možnosti **A.3, B.2.b** in **C.2.b**.
Da bi se **odpravile ovire pri čezmejnem sodelovanju FIU in težave FIU pri sodelovanju s svojimi domačimi partnerji med organi kazenskega pregona**, je **prednostna možnost** kombinacija možnosti **A.1, B.2.b, B.3.a** in **C.2.b**.

Kdo je naklonjen prednostni možnosti?

Deležniki so se strinjali, da bi dostop do centraliziranih registrov bančnih računov povečal uspešnost preiskav organov kazenskega pregona ter odpravil stroške in upravno breme neciljnih zahtev, vloženih pri bankah. Večina sodelujočih v javnem posvetovanju se je strinjala z dovolitvijo dostopa pristojnim organom, vključno z uradi za odvzem premoženjske koristi. Države članice soglašajo z olajšanjem sodelovanja med FIU in izmenjav informacij med FIU in pristojnimi organi. V nedavni raziskavi Eurobarometra je 92 % vprašanih izrazilo strinjanje, da bi si morali nacionalni organi izmenjavati informacije z organi drugih držav članic EU, da bi bil boj proti kriminalu in terorizmu uspešnejši.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Prednostna možnost naj bi zagotovila boljša sredstva za povečanje varnosti ter boj proti kriminalu v EU. Z njo bi bil mogoč hitrejši dostop do jasno opredeljenih finančnih informacij ter uspešnejše in učinkovitejše sodelovanje med FIU in pristojnimi organi. Okrepila bi se možnost pristojnih organov, vključno z uradi za odvzem premoženjske koristi in Europolom, za hiter dostop do ključnih finančnih informacij, kar je bistveno za finančne preiskave. Prednostna možnost bi prav tako precej povečala sposobnost FIU za izvajanje finančnih analiz za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. Na podlagi te možnosti bi se zmanjšali stroški in upravno breme, povezani s pošiljanjem in odgovarjanjem na neciljne „splošne“ zahteve.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Enkratni stroški izvedbe prednostne možnosti, ki omogoča neposreden dostop do centraliziranih registrov bančnih računov in sistemov za pridobivanje podatkov, so ocenjeni med 5 000 EUR in 30 000 EUR (te stroške je treba pomnožiti s številom organov, ki bodo povezani s centraliziranimi registri bančnih računov in sistemi za pridobivanje podatkov). Stroške dostopa do finančnih informacij prek FIU pretežno nosijo FIU.

Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?

Dodatni stroški za bančni sektor niso predvideni. Nasprotno, ta pobuda bi pomenila precejšnje finančne prihranke za banke, saj jim ne bi bilo več treba obdelovati splošnih zahtev, ki jih vlagajo pristojni organi, in odgovarjati nanje. Posebnega vpliva na MSP in mikropodjetja ni pričakovati.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Stroški izvedbe neposrednega dostopa do centraliziranih registrov bančnih računov in sistemov za pridobivanje podatkov ter dostopa do finančnih informacij prek FIU bodo učinkovali na nacionalne proračune in uprave. Vendar bi se morali ti stroški izravnati z zmanjšanjem sedanjih upravnih in finančnih stroškov pristojnih organov ter s prihranki pri stroških zaradi učinkovitejšega sodelovanja med FIU in pristojnimi organi.
Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke? Predlagani ukrepi bodo vplivali na temeljne pravice; poseganje v pravico do varstva osebnih podatkov bi bilo omejeno na najmanjše možno, saj je dostop omejen in zajema le zadevne organe, s čimer se zagotovi sorazmernost. Dovoljen bo neposreden dostop do centraliziranih registrov bančnih računov in sistemov za pridobivanje podatkov, saj vsebujejo omejene informacije. Do drugih vrst finančnih informacij bo mogoče dostopati prek FIU. Prednostne možnosti ne presegajo tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev, in so ocenjene kot najmanj posegajoči zakonodajni instrumenti na ravni Unije, tj. skladno z zahtevami Sodišča. Prihodnji zakonodajni predlog ne bo vplival na nobeno procesno jamstvo, določeno z nacionalnim pravom, in bo zagotavljal stroge zaščitne ukrepe, s čimer bi se še zamejili morebitni negativni učinki na temeljne pravice.
D. Spremljanje
Kdaj se bo politika pregledala? Komisija bo spremljala učinkovito izvajanje predlaganih zakonodajnih instrumentov ter na podlagi posvetovanj z državami članicami in deležniki v treh letih po sprejetju predlaganih ukrepov ovrednotila njihove dosežke glede na zastavljene cilje ter opredelila težave, ki jih je treba odpraviti.